

Uhkasakon asettaminen selvityksen saamiseksi, Pirkan Kaivin Oy

Ympäristölautakunta 23.01.2025 § 11
24/11.01.03/2025

Valmistelija: Ympäristösuunnittelija Laura Kokko

Seloste: Pirkan Kaivin Oy:n jakeluasemalle kiinteistöllä 980-408-2-405, osoitteessa Mikrotie 49, on suoritettu määräaikaistarkastus 6.6.2024. Jakelupisteen öljyiset hulevedet johdetaan öljynerotuskaivon kautta samaan maaperäkäsittelyyn kiinteistön talousjätevesien kanssa. Tarkastuksella toiminnanharjoittaja ei ollut selvillä asemalla olevan öljynerotuskaivon luokasta. Valtioneuvoston asetuksen nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista eli ns. jano-asetuksen (VNa 314/2020) 7 §:n 3 momentin mukaan, jos öljynerottimesta poistuvia vesiä ei johdeta jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön, ne on käsiteltävä standardin SFS-EN-858-1 mukaisessa I-luokan öljynerottimessa, josta poistuvan veden hiilivetyypitoisuus on alle 5 mg/l. Tämän jälkeen ne voidaan johtaa sadevesiviemäriin tai vesistöön. Asetuksen 7 §:n 3 momenttia on tullut noudattaa 1.8.2023 mennessä.

Toiminnanharjoittajalle 28.6.2024 lähetetyssä tarkastusmuistiossa toiminnanharjoittajaa on kehoitettu toimittamaan selvitys öljynerotuskaivon luokasta ympäristönsuojeluun 19.7.2024 mennessä. Toiminnanharjoittajaa on lisäksi muistutettu sähköpostitse 9.8.2024 selvityksen toimittamisesta. Toiminnanharjoittajaa on kehoitettu uudelleen 21.8.2024 toimittamaan selvitys 30.9.2024 mennessä. Toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut selvitystä. Lisäksi toiminnanharjoittajaa on muun valvonnan yhteydessä muistutettu selvityksen toimittamisesta. Toiminnanharjoittajaa on 22.11.2024 kehoitettu kirjallisesti uudelleen toimittamaan selvitys 31.12.2024 mennessä. Samalla toiminnanharjoittajaa kuultiin uhkasakon asettamisesta. Toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut selvitystä öljynerotuskaivosta eikä antanut selitystä asiassa.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai

3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).

Ympäristönsuojelulain 172 §:n mukaan valvonta- ja lupaviranomaisella, 24 a §:ssä mainituilla markkinavalvontaviranomaisilla, 115 a §:ssä tarkoitetulla toimivaltaisella viranomaisella ja 26 §:ssä mainitulla tyyppihyväksynnästä huolehtivalla viranomaisella ja näiden määräämillä virkamiehillä ja viranhaltijoilla on oikeus tehtäviensä suorittamista varten:

- 1) saada salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta;
- 2) kulkea toisen alueella;
- 3) saada tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;
- 4) suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ja tallentaa ääntä tai kuvaa;
- 5) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan;
- 6) tarkkailla toimintaa sekä sen päästöjä ja ympäristövaikutuksia;
- 7) tehdä tarkastuksia 1–6 kohdan mukaisia keinoja käyttäen.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaan valvontaviranomainen voi:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta;
- 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheutta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 179 §:n mukaan jos tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 ja 176 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi. Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja hallintopakkoasiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

Ympäristönsuojelulain 184 §:n mukaan viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään.

Ympäristönsuojelulain 185 §:n mukaan ennen tässä luvussa tarkoitetun määräyksen antamista viranomaisen on varattava sille, jota määräys koskee, tilaisuus tulla kuulluksi asiassa siten kuin hallintolaissa säädetään. Tarvittaessa on kuultava myös muita asianosaisia, muita valvontaviranomaisia, lupaviranomaista ja yleistä etua valvovia viranomaisia.

Ympäristönsuojelulain 200 §:n mukaan päätöksen tehnyt viranomainen voi määrätä, että 62, 64, 65, 99, 122, 123, 136, 137, 171, 175, 176, 180, 181, 182 a ja 183 §:ssä tarkoitettua määräystä tai päätöstä on oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Valtioneuvoston asetuksen nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista eli ns. jano-asetuksen (VNa 314/2020) 7 §:n mukaan jakelualue, säiliöiden täyttöpaikka, maanalaisten tiivistyskerrosten salaojitus ja muut kohteet, joista voi tulla polttonestevalumia, on viemäroitävä öljynerottimeen, ei kuitenkaan yksinomaan moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttöön tarkoitettun jakeluaseman jakelualue. Pesuhallin ja huoltohallin lattiakaivot on viemäroitävä omaan öljynerottimeen. Käytettävät öljynerottimet on varustettava öljytilan täyttymisestä ilmoittavalla hälytysjärjestelmällä, jota voidaan seurata jatkuvasti.

Jos öljynerottimesta poistuvat vedet johdetaan jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön, ne on käsiteltävä standardin SFS-EN-858-1 mukaisessa II luokan öljynerottimessa, josta poistuvan veden hiilivetypitoisuus on alle 100 mg/l.

Jos öljynerottimesta poistuvia vesiä ei johdeta jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön, ne on käsiteltävä standardin SFS-EN-858-1 mukaisessa I luokan öljynerottimessa, josta poistuvan veden hiilivetypitoisuus on alle 5 mg/l. Tämän jälkeen ne voidaan johtaa sadevesiviemäriin tai vesistöön.

Jakelualueen ja säiliöiden täyttöpaikan viemäriin on oltava välittömästi öljynerottimen jälkeen näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo, josta voidaan sulkea jakeluaseman jätevesien pääsy vesihuoltolaitoksen viemäriin tai muuhun jakeluaseman jätevesien purkupaikkaan. Näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo on sijoitettava, merkittävä ja suojattava siten, että kaivoon on esteetön pääsy. Sulkuventtiili on voitava sulkea viivytyksettä kaikissa olosuhteissa.

Jano-asetuksen 19 §:n 6 momentin mukaan asetuksen 7 §:n 3 momenttia sovelletaan tässä momentissa tarkoitettuihin jakeluasemiin viimeistään 1 päivästä elokuuta 2023.

Koska toiminnaharjoittaja ei ole useista kehotuksista ja yhteydenotoista huolimatta toimittanut selvitystä öljynerotuskaivon luokasta, on toiminnaharjoittaja velvoitettava toimittamaan selvitys. Määräystä on syytä tehostaa uhkasakolla.

Toimivalta:	Ylöjärven kaupungin hallintosääntö § 121
Lisätietoja päätöksestä:	Ympäristösuunnittelija Laura Kokko, 040 120 8901, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi
Esittelijä:	Johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen
Päätösehdotus:	Ympäristölautakunta päättää: 1) velvoittaa Pirkan Kaivin Oy:n toimittamaan selvitys jakelualueen hulevesien öljynerotuskaivon luokasta valvontaviranomaiselle 31.3.2025 mennessä.

Selvitys tulee toimittaa sähköisesti osoitteeseen ymparistonsuojelu@ylojarvi.fi tai postitse osoitteeseen Ylöjärven kaupunki, ympäristönsuojelu, PL 22, 33471 Ylöjärvi. (päävelvoite)

- 2) asettaa päävelvoitteen tehosteeksi 1 000 euron kiinteän uhkasakon.

Mikäli päävelvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, tullaan myöhemmin tehtävällä uhkasakkolain 10 §:n mukaisella päätöksellä Pirkan Kaivin Oy tuomitsemaan maksamaan asetettu uhkasakko.

- 3) ilmoittaa uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti päätöksestä ja sen mukaisista kiinteistöä koskevista päävelvoitteista ja näiden tehosteeksi asetetusta uhasta Maanmittauslaitokselle merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Velvoitetun on tätä päätöstä koskevan omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee sekä ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite (Uhkasakkolaki 18 §).

- 4) määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Päätöksen perustelut

Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Valvontaviranomaiselle tulee toimittaa tarpeelliset tiedot toiminnan valvomiseksi ja ympäristövaikutusten selvittämiseksi.

Toiminnanharjoittajaa on kehoitettu ja ohjeistettu selvittämään öljynerotuskaivon luokka ja toimittamaan selvitys valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja ei ole useista kehotuksista ja yhteydenotoista huolimatta toimittanut selvitystä.

Jakeluasema on rakennettu ennen uuden jano-asetuksen voimaantuloa, joten sen ja tarkastuksella 6.6.2024 havaitun perusteella on perusteltua olettaa, että öljynerotuskaivo on II-luokkaa. Mikäli öljynerotuskaivo on II-luokkaa, tulee se uusia I-luokan erottimeksi. Toiminnanharjoittajan tulisi olla tietoinen jakeluasematoimintaa ohjaavan jano-asetuksen määräyksistä. II-luokan öljynerotuskaivosta poistuvan veden hiilivetytypitoisuus voi olla huomattavasti korkeampi kuin I-luokan erotimesta. Pahimmillaan hiilivetyjä sisältävät vedet voivat aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai häiritä jätevesijärjestelmän toimintaa.

Päätöksen tehnyt viranomainen voi määrätä, että 175 § tarkoitettua määräystä on oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta noudatettava. Selvityksen saaminen on tärkeää ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja asetuksen velvoitteiden valvomiseksi. Määräys on tarpeen, jotta tarvittaessa voidaan edetä velvoitteiden täytäntöönpanossa mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Päätöksen täytäntöönpano

Päätös lähetetään toiminnanharjoittajalle saantitodistuksella.

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Ylöjärven ympäristölautakunta ilmoittaa tästä päätöksestä uhkasakkolain edellyttämällä tavalla Maanmittauslaitokselle, jotta kiinteistöä 980-408-2-405 koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta tehtäisiin merkintä kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 16, 17, 175, 179, 184, 185, 200 §
Valtioneuvoston asetus nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (VNa 314/2020) 7, 19 §
Uhkasakkolaki 4 - 10, 18, 19, 22 - 24 §
Hallintolaki 11, 33, 34, 36 §

Päätös:

Keskustelun kuluessa Honkanen ehdotti, että päävelvoitteen tehosteeksi asetettava uhkasakko korotetaan 5 000 euroon.
Kyttälä-Koskinen kannatti ehdotusta.

Puheenjohtaja kysyi hyväksyykö lautakunta yksimielisesti korotuksen 5 000 euroon.

Hyväksyttiin tällä muutoksella.
